

8 MART

DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ

Sekiz Mart Dünya Kadınlar Günü, ulusal, etnik, dil, kültür, ekonomik veya politik farklılıklara bakılmaksızın dünya çapında birçok ülkede tanınan, tüm kadınlar için bir hak arama mücadelesinin yıl dönümüdür.¹ Bir grup New Yorklu kadın tekstil işçisi 8 Mart 1857'de daha iyi çalışma koşulları ve ücret talebiyle polisin saldırganca durdurduğu bir gösteri düzenlemiştir.² New York'ta bir gömlek fabrikasında 25 Mart 1911'de çıkan yangında 146 genç kadının kilitli kapılar ardında ölmesi sosyal adalet arayışını tüm dünyada tetiklemiştir.³ 1910 yılında yapılan II. Enternasyonal'de Clara Zetkin'in önerisiyle haklarını arama yolunda ölen kadın işçilerin "Dünya Kadınlar Günü"nde anılmasına karar verilmiştir. Dünya Kadınlar Günü 19 Mart 1911'de bir milyondan fazla kadın tarafından Avusturya, Danimarka, Almanya ve İsviçre'de; daha sonraki yıllarda başka ülkelerde de farklı tarihlerde kutlanmıştır.⁴

- ✓ İlk Ulusal Kadın Günü 1909'te 28 Şubat'ta Amerika Birleşik Devletleri'nde kutlanmıştır.
- ✓ 1945'te imzalanan Birleşmiş Milletler Tüzüğü, kadınlar ve erkekler arasında eşitlik ilkesini onaylayan ilk uluslararası anlaşma olmuştur.
- ✓ 1975'te "Uluslararası Kadınlar Yılı" kapsamında Birleşmiş Milletler (BM) 8 Mart'ta Dünya Kadınlar Günü'nü kutlamaya başlamıştır.

Sonuçta, kadınların hayatın her alanında eşit haklara sahip olma çabası yüzyıllardır süregelen bir mücadeledir. Dünya Kadınlar Günü kutlanmaya başladığı ilk yıllardan bu yana hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerdeki kadınlar için yenilikçi olmuş ve küresel bir boyut üstlenmiştir. Birleşmiş Milletler'in düzenlediği dört küresel kadın konferansı ile güçlenen uluslararası kadın hareketi, 8 Mart'ı kutlama törenlerinin, ülkelerde kadın haklarına destek sağlamak, siyasi ve ekonomik alanlara katılımını tartışmak için bir fırsat haline gelmesine yardımcı olmuştur.

Yıllar boyunca, BM ve teknik kurumları, kadınların sürdürülebilir kalkınma, barış, güvenlik ve insan haklarına tam saygı gösterilmesinde eşit ortaklar olarak katılımını teşvik etmiştir. Kadınların güçlendirilmesi, BM'nin dünya genelinde sosyal, ekonomik ve politik zorlukları ele alma çabalarının merkezi bir özelliği olmaya devam etmektedir.¹

¹[Internet] <http://www.un.org/en/events/womensday/history.shtml> Erişim tarihi: 01.03.2019.

²[Internet] <https://www.britannica.com/topic/National-Womens-History-Month#ref853041> Erişim tarihi: 06.03.2019.

³[Internet] https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/features/WCMS_152708/lang--en/index.htm Erişim tarihi: 06.03.2019.

⁴[Internet] <https://www.britannica.com/topic/International-Womens-Day> Erişim tarihi: 06.03.2019.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-(2018/2019-30)

Birleşmiş Milletler'in 2015 yılında belirlediği "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri"nin kapsadığı, tüm kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesi hedefi için bütüncül yaklaşımlar gerekmektedir. "2030'a kadar gezegende yarı yarıya" hedefine erişilebilmesi için yenilikçi yaklaşımlarla hiçbir kadın ve kız çocuğunun geride kalmaması sağlanmalıdır. Gelecek toplumlarımızı şekillendirmek için kadınların fikir ve deneyimlerinin de tasarım ve uygulamaları eşit şekilde etkilemesi önemlidir.

2019 yılı için BM'nin belirlediği tema, **"Eşit düşün, zekice geliştir, değişim için yenilik yap"** olmuştur. Bu tema ile amaçlanan, özellikle sosyal koruma sistemleri içinde, kamu hizmetlerine erişimde ve sürdürülebilir altyapıda cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların güçlenmesine odaklanmaktır.⁵

Türkiye, 2018 Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'ne göre 189 ülke içinde 64. (sıralamada yükseldikçe eşitsizlik azalmaktadır)⁶, 2018 Küresel Cinsiyetler Arası Uçurum Endeksi'ne göre ise, 149 ülke içinde 130. sırada yer almaktadır (sıralamada yükseldikçe açıklık azalmaktadır); bu endekse göre çalışma yaşamına katılımı 131, karar verme süreçlerine katılımı 113, eğitim olanaklarına erişimde 106, sağlıkta ise 67. sırada yer almaktadır.⁷

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı bir dünyayı gerçekleştirebilmek için toplu eylem ve sorumluluk paylaşımı sağlanmalıdır. İnsan haklarına önem veren herkes bu konuda mücadele etmelidir.⁸ Türkiye'de de kadınların çalışma, eğitim, sağlığa erişim ve politikaya katılımlarının erkeklerle eşit düzeye gelebilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

⁵[Internet] <http://www.unwomen.org/en/news/stories/2018/10/announcer-iwd-2019-theme> Erişim tarihi: 03.03.2019.

⁶[Internet] <http://hdr.undp.org/en/indicators/68606> Erişim tarihi: 03.03.2019.

⁷[Internet] http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2018.pdf Erişim tarihi: 03.03.2019.

⁸[Internet] <https://www.internationalwomensday.com/Theme> Erişim tarihi: 03.03.2019.